

Βιωσιμότητα της μόδας στην Κύπρο: Τα πρώτα βήματα για μια πιο οικολογική γκαρνταρόμπα

Εικόνα 1: Η φωτογραφία τραβήχτηκε στο pop up event της Folkmona κατά τη διάρκεια ενός εργαστηρίου ανακύκλωσης.

Πότε ήταν η τελευταία φορά που αγοράσατε ένα καινούργιο ρούχο; Πριν από μια εβδομάδα; Πριν από δύο εβδομάδες; Απλά αναρωτηθείτε για λίγο. Τα ρούχα μας είναι ένας από τους τρόπους με τους οποίους εκφραζόμαστε στην καθημερινή μας ζωή, αλλά πέρα από αυτό, τα ρούχα είναι τάσεις που επανέρχονται και φεύγουν εν ριπή οφθαλμού. Η «γρήγορη μόδα», όπως αποκαλείται, περιλαμβάνει το 10% των συνολικών παγκόσμιων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Στερεύει τις υδάτινες πηγές, ενώ, ετησίως, σύμφωνα με ανάλυση του Business Insider, το 85% του συνόλου των υφασμάτων καταλήγει στις χωματερές.

Τα ρούχα της γρήγορης μόδας δεν είναι φτιαγμένα για να διαρκούν για πολλά χρόνια· αυτές οι επωνυμίες αρέσκονται να τα διαφημίζουν ως προσιτά για όλους, αλλά συχνά είναι υπερτιμημένα σε σχέση με τη χαμηλή ποιότητά τους. Οι εταιρείες γρήγορης μόδας θέλουν να αγοράζετε τα νέα τους στυλ κάθε δεύτερη εβδομάδα και αυτός είναι ένας από τους λόγους που δεν επενδύουν χρόνο στο να προσφέρουν ρούχα υψηλής ποιότητας ή καλή εφαρμογή. Ωστόσο, πολλοί καταναλωτές τρελαίνονται να αγοράζουν από αυτές τις επωνυμίες επειδή είναι μοντέρνες και διαφημίζονται ευρέως. Πέρα από αυτό, τις περισσότερες φορές στις εταιρείες γρήγορης μόδας, μπορείτε να βρείτε πιο προσιτά ρούχα από ότι σε καταστήματα υψηλότερης ποιότητας. Ένας άλλος λόγος για την επιτυχία τους είναι η ποικιλία σε μεγέθη και η διαθεσιμότητα· αν δεν μπορείτε να βρείτε ένα κομμάτι στο κατάστημα, μπορείτε πολύ εύκολα να το βρείτε στο διαδίκτυο και να το παραλάβετε χωρίς κόπο.

Το 2024 έγινε θέσπιση νέων κανονισμών από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την αλλαγή των δυσμενών συνεπειών που προκαλεί η γρήγορη μόδα. Ορισμένοι από αυτούς τους κανονισμούς περιλαμβάνουν τον τερματισμό του greenwashing (μτφ. επίπλαστη οικολογική συνείδηση). Πιο συγκεκριμένα, το Greenwashing είναι όταν οι εταιρείες γρήγορης μόδας προσπαθούν να ισχυριστούν ότι τα ρούχα τους είναι βιώσιμα και παράγονται με συγκεκριμένο τρόπο. Η ΕΕ επιβάλλει την υποχρεωτική σήμανση βιωσιμότητας στα ρούχα, ώστε οι καταναλωτές να είναι ενήμεροι όταν ψωνίζουν. Μεταξύ των νέων μέτρων είναι και η απομάκρυνση των επιβλαβών χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία παραγωγής ρούχων. Η ΕΕ σκοπεύει να ανακοινώσει σύντομα περισσότερους τέτοιους κανονισμούς και να εξηγήσει πώς θα κρατήσει τα απόβλητα της βιομηχανίας της μόδας εκτός Ευρώπης. Ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να περιμένουμε να δούμε σύντομα την εφαρμογή αυτών των μέτρων στην Κύπρο, αλλά θα ήθελα να συζητήσω τις θετικές αλλαγές που συμβαίνουν στην Κύπρο, επειδή οι πολίτες νοιάζονται για το περιβάλλον μας.

Πρώτα απ' όλα, είναι συναρπαστικό να βλέπεις να ανοίγουν στην Κύπρο μικρά μαγαζιά με μεταχειρισμένα ή παλιά ρούχα και αξεσουάρ. Τα καταστήματα αυτά είναι μικρά και απευθύνονται σε ένα συγκεκριμένο κοινό που τα αναζητά. Εκτός από αυτά τα καταστήματα, είναι εντυπωσιακό να βλέπουμε κατά καιρούς να εμφανίζονται μπαζάρ μεταχειρισμένων ειδών, φέρνοντας το thrifting (μτφ. αγορά μεταχειρισμένων ρούχων) πιο κοντά σε ένα ευρύτερο κοινό και κάνοντάς το πιο προσιτό.

Ας μιλήσουμε για τους οργανισμούς που βρίσκονται πίσω από αυτές τις εκδηλώσεις. Ένας από αυτούς τους οργανισμούς είναι ο Fashion Revolution Cyprus, ο οποίος διοργανώνει και υποστηρίζει βιώσιμες εκδηλώσεις σε όλη την Κύπρο, διαδίδοντας τη γνώση σχετικά με τους λόγους για τους οποίους τα απόβλητα από ρούχα είναι επιβλαβή για το περιβάλλον μας.

Ένας άλλος οργανισμός που υποστηρίζει τη βιωσιμότητα είναι το Fashion Heritage Network Cyprus (FHNC), το οποίο προωθεί τη βιωσιμότητα, υποστηρίζοντας παράλληλα την κυπριακή κληρονομιά και τις παραδοσιακές τεχνικές. Οι σχεδιαστές του αντλούν έμπνευση από τον πολιτισμό μας και τις βιώσιμες τεχνικές που χρησιμοποιούσαν οι πρόγονοί μας για να δημιουργήσουν τα ρούχα τους. Τα μέλη του δικτύου διοργανώνουν ή υποστηρίζουν εκδηλώσεις και εργαστήρια που αναβιώνουν την κληρονομιά μας, όπως εργαστήρια πλεξίματος και εργαστήρια ανακύκλωσης/επαναχρησιμοποίησης παλιών ρούχων, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να αποκτήσουν τις σχετικές δεξιότητες.

Επιπλέον, η κυπριακή κυβέρνηση λαμβάνει τα δικά της μέτρα για να καταστήσει τη βιομηχανία μόδας λιγότερο ρυπογόνο, εισάγοντας κυκλικές λύσεις για τις αλυσίδες αξίας των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων με βάση την διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού. Πιο συγκεκριμένα, αυτό σημαίνει ότι οι κατασκευαστές θα είναι υπεύθυνοι για τα προϊόντα τους όταν αυτά φτάσουν στο τέλος της χρηστικής τους ικανότητας. Το σύστημα αυτό έχει ως στόχο να παρακινήσει τους κατασκευαστές να παράγουν ρούχα

καλής ποιότητας. Επίσης, έχουν δημιουργήσει το Δίκτυο Κυκλικής Οικονομίας Κύπρου, το οποίο διευκολύνει τους πολίτες να ανακυκλώνουν τα ρούχα τους.

Μπορούν όλοι όμως να γίνουν πιο βιώσιμοι;

Μπορεί να αναρωτιέστε αν η βιωσιμότητα είναι μόνο η αγορά μεταχειρισμένων ρούχων και η αποφυγή αγοράς ειδών γρήγορης μόδας, αλλά θα πρέπει να είμαστε ρεαλιστές όσον αφορά τις μικρές αλλαγές που μπορεί να κάνει κάποιος για να είναι πιο βιώσιμος. Το thrifting δεν είναι για όλους, και πολλοί άνθρωποι δεν θα πάνε να ψάξουν αυτά τα καταστήματα. Τα μεγέθη και τα στυλ είναι περιορισμένα στα καταστήματα thrift, και ο μικρός αριθμός αυτών των καταστημάτων δεν καθιστά ρεαλιστικό για όλους να ψωνίζουν από εκεί. Πρέπει να παραδεχτούμε ότι χρειάζεται χρόνος και ενέργεια για να βρει κανείς ένα καλό μεταχειρισμένο κομμάτι, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν πολλοί τρόποι για να κάνει κανείς βιώσιμες και καλύτερες επιλογές που δεν περιλαμβάνουν την αγορά μεταχειρισμένων ρούχων. Ας αναφέρουμε μερικούς από αυτούς:

Πραγματοποίηση καλύτερων επιλογών

Η ΕΕ εφαρμόζει μέτρα ώστε οι καταναλωτές να γνωρίζουν ακριβώς τι αγοράζουν και ποια είναι η διαδικασία παραγωγής του προϊόντος. Ο καθένας από εμάς μπορεί να αναζητήσει πιο φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές.

Επιπλέον, μπορούμε να αποφύγουμε τις αγορές από εταιρείες γρήγορης μόδας και να αναζητήσουμε ηθικές και πιο βιώσιμες εταιρείες που κατασκευάζουν ρούχα υψηλής ποιότητας που μπορούν να διαρκέσουν για χρόνια.

Μεταποίηση ρούχων

Αν έχετε ρούχα που σας αρέσουν αλλά δεν μπορείτε να τα φορέσετε επειδή δεν σας ταιριάζουν πια, μπορείτε να τα μεταποιήσετε για να τους δώσετε μια νέα ζωή και να τα φτιάξετε με τον τρόπο που εσείς θέλετε.

Αγορά λιγότερων ρούχων

Πολλοί άνθρωποι βλέπουν κάθε νέα εκδήλωση στην οποία πρέπει να παρευρεθούν ως μια νέα ευκαιρία να αγοράσουν νέα ρούχα. Παρόλο που, ενέργειες όπως αυτή έχουν ως αποτέλεσμα πολλά άτομα να έχουν πολλά ρούχα που φόρεσαν μία ή δύο φορές, αυτό δεν είναι βιώσιμο και αυτός είναι ο λόγος που πρέπει να σκεφτόμαστε προσεκτικά πριν αγοράσουμε νέα κομμάτια και πόσο συχνά θα φοράμε αυτά τα κομμάτια.

Ακόμα και αν αγοράζετε κομμάτια γρήγορης μόδας, είναι προτιμότερο να αγοράσετε ένα προϊόν που ξέρετε ότι θα φορέσετε πολλές φορές παρά ένα προϊόν που θα φορέσετε μόνο μία φορά.

Δωρεά παλιότερων ρούχων

Αν έχετε ρούχα που δεν φοράτε πια, μπορείτε να τα δώσετε σε δωρεές για να χρησιμοποιηθούν για καλό σκοπό. Αν δεν γνωρίζετε κάποια οργάνωση που δέχεται

δωρεές μεταχειρισμένων ρούχων, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τους μωβ μεταλλικούς κάδους για υφάσματα. Σε αυτούς τους κάδους μπορείτε να απορρίψετε ρούχα, τσάντες, υποδήματα, ζώνες, κουρτίνες και σεντόνια.

Είναι έτοιμη η Κύπρος για μια πιο οικολογική γκαρνταρόμπα;

Συνολικά, το κύριο εμπόδιο για ένα μέλλον πιο φιλικό προς το περιβάλλον είναι η έλλειψη γνώσης που έχουν οι πολίτες σχετικά με τους κινδύνους και τις ζημιές που προκαλεί η βιομηχανία της μόδας. Ωστόσο, υπάρχουν σχέδια της κυβέρνησης για αύξηση του αριθμού των Πράσινων Σημείων μέχρι το 2025, ώστε περισσότεροι άνθρωποι να έχουν πρόσβαση στην ασφαλή απόρριψη των ανεπιθύμητων αντικειμένων. Η κυβέρνηση θα πρέπει να επενδύσει στην καλύτερη εκπαίδευση των πολιτών σχετικά με τη βιομηχανία της μόδας, στην προώθηση επενδύσεων στην κλωστοϋφαντουργία και στην ανάδειξη περιβαλλοντικών και ηθικών ζητημάτων.